

Dokumentace programu

133 210

Rozvoj a obnova materiálně
technické základny
veřejných vysokých škol

1. Identifikační údaje podle přílohy č. 1 vyhlášky č. 560/2006 Sb., o účasti státního rozpočtu na financování programů reprodukce majetku, ve znění pozdějších předpisů a číselný kód:

Formulář P 09 310

2. Termíny přípravy, realizace a závěrečného vyhodnocení programu

Formulář P 09 320

Termíny přípravy a realizace programu a všech 26 subtitulů jsou shodné.

3. Členění na subtituly, včetně číselných kódů:

Do programu je prostřednictvím 26 subtitulů zahrnut rozvoj a obnova materiálně technické základny jednotlivých veřejných vysokých škol ve smyslu zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách).

Členění programu na subtituly je následující:

Subtitul	Veřejná vysoká škola
133 21A	Akademie múzických umění v Praze
133 21B	Akademie výtvarných umění v Praze
133 21C	Česká zemědělská univerzita v Praze
133 21D	České vysoké učení technické v Praze
133 21E	Univerzita Karlova v Praze
133 21F	Vysoká škola ekonomická v Praze
133 21G	Vysoká škola chemicko-technologická v Praze
133 21H	Vysoká škola umělecko průmyslová v Praze
133 21I	Janáčkova akademie múzických umění v Brně
133 21J	Masarykova univerzita
133 21K	Mendelova univerzita v Brně
133 21L	Veterinární a farmaceutická univerzita Brno
133 21M	Vysoké učení technické v Brně
133 21N	Ostravská univerzita v Ostravě
133 21O	Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava
133 21P	Slezská univerzita v Opavě
133 21Q	Univerzita Palackého v Olomouci
133 21R	Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
133 21S	Technická univerzita v Liberci
133 21T	Univerzita Hradec Králové
133 21U	Univerzita Pardubice
133 21V	Vysoká škola polytechnická v Jihlavě
133 21W	Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem
133 21X	Vysoká škola technicko-ekonomická v Českých Budějovicích
133 21Y	Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
133 21Z	Západočeská univerzita v Plzni

4. Specifikace věcných cílů programu a jejich zdůvodnění

4.1. Východiska pro stanovení cílů programu

Zpracování dokumentace programu „Rozvoj a obnova materiálně technické základny veřejných vysokých škol“ navazuje na základní koncepční dokument rozvoje terciárního vzdělávání Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „MŠMT“). Dlouhodobý záměr vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké a další tvůrčí činnosti pro oblast vysokých škol na období 2011 - 2015 (dále jen Dlouhodobý záměr MŠMT) a jeho každoroční aktualizace zpracovávají v souladu s § 87 písm. b) zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), (dále jen zákon č. 111/1998 Sb.) je zároveň výchozím dokumentem pro zpracování Dlouhodobých záměrů jednotlivých veřejných vysokých škol (dále jen „VVŠ“) na období 2011 - 2015 a jejich každoroční aktualizaci.

Ústředním cílem Dlouhodobého záměru MŠMT je zásadní změna orientace rozvoje VVŠ **od kvantity ke kvalitě**, která se má projevit v naplňování všech jejích hlavních funkcí a rolí.

V rámci programového financování MŠMT

- nebude na rozdíl od předchozích období za prioritu považovat vznik nových prostorových kapacit.
- významná část finančních zdrojů bude směřovat do rekonstrukcí a modernizací stávajících vzdělávacích kapacit, knihoven, administrativního zázemí činnosti VVŠ, infrastruktury ICT, přístupů k informačním zdrojům a vědeckým informacím, snížení energetické náročnosti provozu budov, obnovy a pořízení nového strojního a přístrojového vybavení;
- prostřednictvím cílené alokace investičních prostředků bude podporovat trend diverzifikace jednotlivých VVŠ;
- v zájmu vyváženého fungování vzdělávacího sektoru VVŠ jako celku bude usilovat o minimalizaci negativních dopadů nerovností nastavených podmínek pro využití prostředků z fondů EU;
- bude podporovat investice s potenciálem získat (navázat na sebe) další investiční finanční prostředky ze zdrojů mimo rozpočet kapitoly MŠMT;

V Dlouhodobém záměru jsou mimo jiné shrnuty podstatné poznatky o dosavadních tendencích ve vývoji českého vysokého školství, které vytvářejí základ pro stanovení cílů programu:

Počty studentů

Zatím poslední publikovaná zpráva OECD z roku 2009 (uvádí údaje za rok 2006/2007) ukázala výrazné posuny umístění České republiky v mezinárodním srovnání, způsobené stálým zvyšováním absolutního počtu studentů v ČR a od druhé poloviny 90. let souběžně působícím zmenšováním věkové skupiny 19 - 21letých.

V roce 2006/2007 se na vysoké školy (veřejné, státní i soukromé) poprvé zapsalo téměř 75 000 studentů, což představuje zhruba 54 % populace příslušného věku poprvé zapsaných do terciárního vzdělávání. V akademickém roce 2009/2010 přesáhl celkový počet poprvé zapsaných do terciárního vzdělávání 90 000 studentů. Díky tomu podíl poprvé zapsaných na vysoké školy v roce 2009/2010 dosáhl 61,5% populace odpovídajícího věku.

V souladu s expanzí systému v počtech studentů pokračoval v minulých letech institucionální rozvoj českého vysokého školství, přičemž obzvláště dynamický byl v sektoru soukromého vysokoškolského vzdělávání.

V sektoru VVŠ probíhal naproti tomu extenzivní institucionální rozvoj na úrovni fakult. Ve sledovaném období po roce 2006 vznikla sice pouze jediná nová neuniverzitní VVŠ (Vysoká škola technická a ekonomická v Českých Budějovicích), oproti stavu na konci roku 2005 však bylo založeno 17 nových fakult, které se etablovaly většinou transformací samostatných vysokoškolských ústavů nebo vydělením z fakult již dříve existujících.

Významným jevem posledních let je rovněž velký rozmach nových detašovaných pracovišť veřejných i soukromých vysokých škol. Pobočky přitom vznikaly hojně i v místech bez předchozí akademické tradice.

Demografický vývoj

V polovině 90. let dorazila na vysoké školy demografická vlna vysokého počtu narozených v polovině 70. let, která dosahovala téměř ke 200 tisícům osob v jednotlivých věkových ročnících. Ve druhé polovině 90. let však přišel z hlediska vysokých škol demografický zlom, během něhož se velikost odpovídajících věkových skupin snížila na 130 – 140 tisíc. Následující přibližně desetileté demografické období odráží stagnující demografický vývoj v 80. letech minulého století, kdy se počet narozených dětí stabilizoval.

Další demografický zlom vysoké školy čeká v letech 2013 – 2016, kdy začne prudce klesat nejprve počet poprvé zapsaných, vzápětí studentů a později absolventů vysokých škol. Druhý demografický pokles je důsledkem výrazného snížení porodnosti v první polovině 90. let.

Průběh tohoto demografického poklesu je charakteristický svou strmostí, kdy během několika let poklesne počet potenciálních uchazečů na hodnoty jen málo převyšující 90 tisíc osob, oproti dnešní situaci tedy téměř o třetinu. Uvedený proces se v současné době již přesouvá ze základních škol na středoškolskou úroveň se zřejmými důsledky pro budoucí počty nových maturantů. Na nízké úrovni kolem 90 – 95 tisíc osob se vývoj v průměrném ročníku udrží přibližně deset let, které představují další demografickou plošinu. Kolem roku 2025 se počty uchazečů začnou krátkodobě opět zvyšovat.

Vývoj vzdělanostních potřeb trhu práce

Situace vysokoškoláků na pracovním trhu v České republice je dlouhodobě příznivá. Náklady na vysokoškolské studium mají rychlou návratnost, a to jak z pohledu státu (prostřednictvím zvýšených výnosů daní), tak v rovině individuální. Vysokoškoláci oproti absolventům nižších stupňů vzdělání vykazují nižší nezaměstnanost, kratší dobu hledají své první zaměstnání, získávají vyšší mzdy, lepší sociální postavení i jistotu práce, častěji pracují ve vystudovaném oboru a celkově jsou se svou prací spokojenější.

Výzkumy ovšem také ukazují, že v zaměstnatelnosti a uplatnění absolventů existují zřetelné rozdíly mezi absolventy jednotlivých vysokých škol. Způsobují je do jisté míry vnější vlivy, jako je například kvalita přijatých uchazečů o studium nebo situace na regionálním trhu práce, kam absolventi nastupují. Rozdíly jsou ovlivněny také působením samotných škol, jako je například oborová struktura absolventů, forma a obsah studia, úroveň pedagogické práce i celkové studijní klima.

V důsledku ekonomické krize došlo na trhu práce od konce roku 2008 ke zhoršení postavení absolventů vstupujících na pracovní trh. Pro vývoj v nejbližším období jsou přitom podstatné dvě vzájemně propojené okolnosti:

- první souvisí s tím, jak rychle se podaří ekonomickou krizi a její důsledky na trhu práce překonat a jakou podobu bude mít další ekonomický vývoj státu.
- druhá se týká toho, kdy, nakolik a za jakou cenu se podaří zažehnat krizi veřejných rozpočtů a jak nezbytné šetření ovlivní počty pracovních míst ve veřejném sektoru (veřejná správa, školství, zdravotnictví, sociální péče apod.), které podstatně souvisejí s uplatněním absolventů vysokých škol.

Problémy, které tím vzniknou se zaměstnatelností a především odpovídajícím uplatněním absolventů na pracovním trhu, budou oborově diferencované. Do roku 2020 se totiž na trhu práce v České republice zdaleka nejvíce zvýší počet vysokoškoláků s ekonomickým vzděláním a absolventů sociálních oborů. Mezi nimi je také možné očekávat větší problémy při hledání odpovídající práce. Naopak nejmenší nárůst zaznamenají vysokoškoláci s technickým vzděláním a lze předpokládat, že jejich uplatnění na trhu práce bude proto příznivější.

Efektivita a financování

Změny v pravidlech financování VVŠ, které skutečně ovlivní jejich další vývoj od kvantity ke kvalitě, musí zasáhnout i některé jejich základní prvky a nemohou se tudíž příliš ohlížet na současný stav a zvyklosti v přípravě rozpočtu VVŠ. Stávající pravidla je totiž třeba považovat za překonaná především proto, že financování VVŠ se opírá převážně o ukazatele kvantitativního rozvoje.

Nově zaváděné finanční nástroje mnohem více podpoří charakteristiky výstupu a kvality jednotlivých institucí. VVŠ se ve vyšší míře stanou zodpovědné za výsledky vzdělávání – jedním z důležitých kritérií proto bude uplatnění absolventů na pracovním trhu. VVŠ přestanou být podporovány v úsilí o získání co největšího počtu studentů; kvalitativní ukazatele začnou nabývat vyšší váhu.

Cíle a poznatky o dosavadních tendencích ve vývoji českého vysokého školství jsou východiskem pro definici cílů programu.

4.2. Specifikace základních cílů programu

Definice cílů programu:

Obnova a rozvoj vysokoškolské infrastruktury podporující zkvalitnění výuky, výzkumu a kultury akademického prostředí

- **zajištění potřebných standardů materiálně technických podmínek rekonstrukcí a obnovou stávajících ploch**
- **rozšíření materiálně technické základny získáním nových ploch výstavbou, nákupem nebo obnovou jiných ploch**
- **podpora realizace opatření vyplývajících ze zpracovaných energetických auditů, vedoucích k úsporám energií**
- **zkvalitnění procesu řízení a výuky rozvojem a zaváděním systémů informačních a komunikačních technologií a zařízení, strojního a přístrojového vybavení**

Investiční potřeby, uvedené v dokumentacích jednotlivých subtitulů a souhrnně v dokumentaci programu, vycházejí, jak již bylo uvedeno, z Dlouhodobých záměrů jednotlivých VVŠ zastřešených Dlouhodobým záměrem MŠMT.

MŠMT za účelem získání přehledu o stávajícím využití objektů VVŠ provedlo ve spolupráci s nimi v roce 2009 zjednodušenou pasportizaci objektů, jejímž výsledkem byla analýza plošných kapacit a stanovení konkrétního investičního plánu jednotlivých VVŠ do

roku 2015. Aktualizace investičních plánů pak proběhla v roce 2010 a stala se základem pro stanovení cílů jednotlivých subtitulů.

Pro jednotlivé VVŠ byly stanoveny rámcové limity výdajů státního rozpočtu (dále jen „SR“) pro sledované období, které vycházely z hodnocení úrovně infrastruktury na jednotlivých VVŠ, související analýzy plošných kapacit VVŠ pro zajištění dlouhodobých záměrů jejich dalšího rozvoje a velikost podpory SR v předešlém programovacím období. Dokumentace programu zohledňuje možnosti přístupu jednotlivých VVŠ k prostředkům Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace (dále jen „OP VaVpI“) ¹⁾

. MŠMT bude v jednotlivých subtitulech koordinovat průběh realizace programového financování s realizací OP VaVpI, Tím bude zajištěno účelné a synergické využívání dotačních prostředků jednotlivými účastníky programu a v zájmu vyváženého fungování vzdělávacího sektoru VVŠ bude minimalizován negativní dopad nerovností nastavených podmínek pro využití prostředků z fondů EU.

4.2.1. Zajištění potřebných standardů materiálně technických podmínek rekonstrukcí a obnovou stávajících ploch

V minulých letech, vzhledem k nárůstu počtu studentů, trvajícím od roku 1990 do současnosti, rozšířily VVŠ své kapacity mj. i o řadu objektů převzatých od jiných institucí. Tyto objekty zpravidla vyžadovaly úplnou rekonstrukci nebo modernizaci a spolu s obnovou původních budov představovaly hlavní položku v dotacích ze SR na reprodukci majetku VVŠ. S ohledem na omezenou výši dotací není tato fáze rozvoje základny VVŠ ještě dokončena a naplňuje proto převážnou část končícího programu.

Značná pozornost se pro nastávající období věnuje modernizacím, vyplývajícím zejména z plnění technických podmínek ve vazbě na závazné platné hygienické, požární a další související předpisy, vztahující se k této problematice.

MŠMT bude převážnou část finančních zdrojů směřovat do rekonstrukcí a modernizací stávajících vzdělávacích kapacit, knihoven, administrativního zázemí činnosti VVŠ, infrastruktury ICT, přístupů k informačním zdrojům a vědeckým informacím, včetně obnovy a pořízení nového strojního a přístrojového vybavení a nebude, s výjimkou havarijních stavů, podporovat rekonstrukci a modernizaci kolejí a menz.

¹⁾ Strategické cíle OP VaVpI v jednotlivých prioritních osách (dále jen „PO“) jsou směřovány do výzkumu. Pro oblast výuky na VVŠ je určena PO 4 Infrastruktura pro výuku na vysokých školách spojená s výzkumem, z níž jsou zcela vyloučeny VVŠ sídlící v Praze, a proto je v programu pro jejich financování určen vyšší objem finančních prostředků. Pro účast v OP VaVpI MŠMT rovněž stanovilo limity finančních prostředků, odvíjející se od hodnocení výsledků výzkumné činnosti jednotlivých VVŠ. Vzhledem k tomu, že se ani některé mimopražské VVŠ nevyvíjející výzkumnou činnost nemohou tohoto programu účastnit, je v programu zohledněna i tato míra možné účasti v OP VaVpI. VVŠ se podílejí na spolufinancování způsobilých výdajů 15% spoluúčastí a to krácením příspěvku ze státního rozpočtu na vzdělávací a vědeckou, výzkumnou, vývojovou a inovační, uměleckou nebo další tvůrčí činnost přiděleného dle § 18 odst. 3 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, Předkládaný program 133 210 je základním zdrojem financování investičního rozvoje VVŠ. Na projekty financované z OP VaVpI není současně poskytována dotace z programového financování.

4.2.2. Rozšíření materiálně technické základny získáním nových ploch výstavbou, nákupem nebo obnovou jiných ploch (ve výjimečných a odůvodněných případech)

Uvažovanému rozvoji VVŠ veškeré rekonstrukce a modernizace objektů nepostačují. Z toho důvodu se program nemůže vyhnout nové výstavbě.

MŠMT však nebude, s ohledem na předpokládaný demografický vývoj v oblasti terciárního vzdělávání, na rozdíl od předchozích období, za prioritu považovat tvorbu nových prostorových kapacit.

4.2.3. Podpora realizace opatření vyplývajících ze zpracovaných energetických auditů, vedoucích k úsporám energií

V této oblasti jsou podporována opatření (mj. zateplení obvodových případně vnitřních konstrukcí, výměna nebo úprava výplní otvorů apod.) vedoucí k dosažení energeticky úsporného standardu budov. Na základě zpracovaných energetických auditů budou navržena ekonomicky realizovatelná opatření, která povedou ke snížení energetické náročnosti staveb a racionalizaci spotřeby paliv a energií a tato opatření budou v rámci vyčleněných finančních prostředků postupně realizována.

4.2.4 Zkvalitnění procesu řízení a výuky rozvojem a zaváděním systémů informačních a komunikačních technologií a pořízení, strojního a přístrojového vybavení

Přístrojové vybavení vysokých škol, sloužící výuce, musí být trvale udržováno na velmi dobré úrovni a jeho pravidelná a častá inovace je zcela nezbytná. Zvláštní pozornost bude rovněž věnována rozvoji informačních a komunikačních technologií, podporujících především akreditované studijní programy a řízení VVŠ.

Základní struktura oblastí sledovaných ukazatelů je následující:

- **obestavěný prostor**
- **plocha užitková celkem**
 - **technická obnova**
 - **nově získaná**
- **zateplovaná plocha objektů**
- **plocha obvodového pláště – technická obnova**

U informací, popisujících prostory vlastněné a užívané školami k zajišťování výuky a navazujících činností, se vycházelo z Technických podkladů pro zpracování stavebních programů pro výstavbu objektů vysokých škol a jejich účelových zařízení, II. část, vydané v 03/1999 pod č. j. 14 861/99-33 jako oficiální Metodický podklad MŠMT pro přípravu investiční výstavby.

Po zkušenosti s evidencí a srovnatelností ukazatelů v minulém programovacím období jsou stanoveny v jednotlivých subtitulech základní závazné parametry – obestavěný prostor, celková užitková plocha – technická obnova a celková užitková plocha – nově získaná, v jednotlivých investičních záměrech (dále jen „IZ“) pak budou stanoveny doplňkové specifické ukazatele, které budou lépe definovat jejich věcný obsah.

Dokumentací programu je definována orientační průměrná jednotková cena základních závazných ukazatelů, vycházející z analýzy akcí realizovaných v probíhajícím programu v letech 2003 – 2010, která určuje finanční náročnost pořízení a obnovy majetku za celý program při zprůměrování všech vlivů a okolností realizace, které působí na pořízení a obnovu majetku VVŠ v rámci jednotlivých subtitulů.

Obestavěný prostor:	8 500 Kč/m ³
Plocha užitková celkem	
• technická obnova	30 000 Kč/m ²
• nově získaná	50 000 Kč/m ²
Zateplovaná plocha objektů	4 900 Kč/m ²
Technická obnova obvodového pláště	13 000 Kč/m ²

Ocenění staveb podle účelových měrných jednotek, přestože se odvíjí od průměru jednotkových cen staveb realizovaných v předchozím programu a průměru předpokládaných jednotkových cen plánovaných staveb, slučuje ceny různorodých (zejména co do standardu) stavebních objektů. Jednotkové ceny zahrnují kromě ceny stavebních prací i kompletní náklady přípravy a realizace akcí, tj. projektovou činnost, inženýrskou činnost (technický dozor investora, koordinátor BOZP, organizátor výběrových řízení, apod.), dodávky interiérového vybavení (vestavěný nábytek, mobiliář), AV techniku, laboratorní vybavení, informační systémy, úpravy venkovních ploch apod. v cenách včetně DPH. V případě zateplování fasád byl zvolen obecně známý termín, který v případě konkrétních akcí programu zahrnuje i rekonstrukci střešních plášťů, výplní vnějších otvorů (oken a dveří), které jsou v mnohých případech atypické. Cena je opět uvedena včetně DPH.

Odchylka skutečné budoucí ceny od propočtu podle cenových ukazatelů může dosahovat až + - 25%, a to podle technické a technologické náročnosti realizace konkrétní stavby a podle standardu, případně nadstandardu jejího vybavení nebo nákladů vzniklých z titulu práce na chráněných památkových objektech. Běžná odchylka, se kterou je nutno kalkulovat je + - 15%. Jako nezbytné se jeví rozdělení staveb do jednotlivých kategorií. Při posuzování je nezbytné např. zohlednit konstrukční systém, základové poměry, způsob založení stavby, lokalitu výstavby, dostupnost stavebního místa, vybavenost daného zařízení apod. Rozdíly v jednotkových cenách shodných parametrů u jednotlivých škol jsou dány rovněž rozmanitostí jejich profesního zaměření a z toho vyplývajících různých nutných nároků na potřebný standard realizovaných kapacit. V případě rekonstrukcí se požadavky na rozsah prací mohou lišit zcela zásadním způsobem. Jejich předběžné ocenění je mnohdy velmi nepřesné, neboť právě při samotné rekonstrukci mohou vznikat další vícepráce. Proto je zde nezbytné pro tyto případy ponechat rezervy.

MŠMT při zpracování dokumentace porovnálo průměrné hodnoty jednotkových cen rozhodujících parametrů programu a zjistilo, že z tohoto pohledu jsou v relacích s cenovou úrovní obdobné výstavby v rámci České republiky.

Na základě této skutečnosti MŠMT bude v jednotlivých případech ověřovat důvody extrémních nároků a navrhované získávané kapacity budou schváleny pro realizaci v programu pouze tehdy, když pro kalkulaci odlišné ceny budou zjištěny oprávněné důvody.

5. Bilance potřeb a zdrojů financování programu

Financování programu 133 210 je navrženo jako kombinace prostředků SR, poskytovaných prostřednictvím programového financování kapitoly MŠMT a vlastních zdrojů jednotlivých VVŠ.

Vlastními zdroji v oblasti investičních výdajů se rozumí Fond reprodukce majetku (dále jen „FRM“), jehož hlavním zdrojem jsou odpisy majetku ve vlastnictví VVŠ. Školy se dále v rámci realizace subtitulů reprodukce majetku účastní na financování neinvestičních výdajů.

Odpisy majetku jsou stanovovány účetně a jsou naplňovány z části dotace, kterou MŠMT poskytuje VVŠ jako příspěvek ze SR na vzdělávací a vědeckou, výzkumnou, vývojovou a inovační, uměleckou nebo další tvůrčí činnost dle § 18 odst. 3 zákona č. 111/1998 Sb.

Přesto, že se jedná o transformované prostředky SR, je mezi oběma typy prostředků rozdíl. Prostředky FRM nejsou z pohledu předpisů, tj. zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 218/2000 Sb.“) a vyhlášky č. 560/2006 Sb., o účasti státního rozpočtu na reprodukci majetku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 560/2006 Sb.“), chápány jako prostředky SR a nepodléhají jejich režimu. Stanovení účelovosti jejich užití je v kompetenci VVŠ a MŠMT může jimi zvolený způsob ovlivňovat pouze částečně, např. prostřednictvím parametru minimálního podílu vlastních zdrojů na realizaci programu (subtitulu).

Nástrojem MŠMT k usměrňování rozvoje MTZ a pro naplňování cílů definovaných v rozvojových dokumentech MŠMT (jejichž prostřednictvím je naplňována koncepce veřejného vysokého školství) jsou dotační prostředky SR, uvedené v rozpisu rozpočtu kapitoly v závazném ukazateli výdajů na programové financování.

Z hlediska vybilancování výdajů SR na realizaci programu s finančními objemy, se kterými se pracuje v rámci rozpočtu na rok 2011 a výhledu na léta další, je následující stav:

- návrh na výdaje SR na zabezpečení finančních potřeb programu pro rok 2011 je zpracován na základě objemu prostředků SR na financování programů reprodukce majetku, stanovený zákonem č. 433/2010 Sb., o státním rozpočtu na rok 2011.
- výdaje SR v programu pro rok 2012 vycházejí z návrhu financování vybraných programů reprodukce majetku, předkládaného Ministerstvem financí (dále jen „MF“) v rámci Střednědobého výhledu státního rozpočtu České republiky k projednání vládě ČR
- objem výdajů SR ve sledovaném období je odvozen z údajů o předpokládaném vývoji financování programů reprodukce majetku do roku 2016
- na základě současného stavu infrastruktury jednotlivých VVŠ s přihlédnutím k objemu poskytnutých prostředků SR v předchozím programovacím období je stanoven orientační finanční rámec jednotlivých subtitulů, který zohledňuje i stav předkládaných žádostí ve výběrovém řízení OP VaVpI, 4. prioritní osy Infrastruktura pro výuku na vysokých školách spojenou s výzkumem. Nezaručitelná úspěšnost jednotlivých předkládaných žádostí vytváří určitou míru nejistoty, zda

konkrétní VVŠ nebude v případě odmítnutí žádosti v OP VaVpI nárokovat zařazení neúspěšného projektu do programového financování.

V dokumentaci programu 133 210 je část výdajů SR ponechána v řádku „Rezerva v nákladech“. Jedná se prostředky použitelné k řešení mimořádných potřeb, které se mohou objevit, tzn. požadavky na financování

- akcí, o jejichž realizaci nebylo ještě definitivně rozhodnuto nebo akcí, u nichž dosud nebylo rozhodnuto o očekávané změně finančních nároků,
- vícenákladů, které nebylo možné konkrétně předvídat a jejichž oprávněnost bude dostatečným způsobem prokázána,
- akcí, které nejsou známy, ale mohou si je vynutit konkrétní okolnosti (např. havárie, mimořádná efektivita akcí apod.), které budou řešeny v rámci celkových výdajových limitů
- na pokrytí nákladů rozestavených akcí v případě, že nebude možné čerpat prostředky z budoucích nároků z nespotřebovaných výdajů

Akce financované z rezervy programu budou po schválení doplněny do příslušného subtitulu. Tato skutečnost bude definitivně potvrzena v rámci závěrečného vyhodnocení celého programu.

Financování akcí v prvním roce programu vychází z konkrétních investičních záměrů, které byly na MŠMT již předjednány a VVŠ zahájily s předstihem přípravné práce. Objemy roku 2011 zahrnují z větší části úhrady za projektové práce, nákup přístrojového vybavení a rovněž převedení 2 individuálně financovaných akcí z programu 233 340. (VŠUP a SU), kde je přípravná fáze již před dokončením a ještě v roce 2011 bude zahájen výběr zhotovitele. V roce 2012 se již předpokládá zahájení některých akcí.

MŠMT předpokládá, že dokumentace programu bude muset být v průběhu své platnosti aktualizována tak, aby odrážela veškeré, dnes nepředvídatelné okolnosti realizace a byla tak po celou dobu obecně respektovaným řídicím dokumentem reprodukce majetku VVŠ.

V roce 2016 se předpokládá zahájení financování v dalším navazujícím programu, který se z důvodu kontinuity procesu reprodukce majetku musí překrývat s ukončovaným programem 133 210.

6. Obsah investičního záměru, obsah žádosti o poskytnutí dotace, obsah dokumentace akce a systém kritérií pro jeho posouzení z hlediska zabezpečení a realizace cílů programu a hospodárného vynakládání prostředků

Obecná pravidla postupu jsou stanovena ve vyhlášce č. 560/2006 Sb., a v pokynu Ministerstva financí č. R 1-2010.

Jednotlivé akce a jejich věcné, časové a finanční ukazatele jsou na základě písemné žádosti účastníka programu, jejíž součástí je IZ, registrovány v informačním systému programového financování ISPROFIN, konkrétně Evidenčním dotačním systému (dále jen „EDS“). Tento systém slouží pro potřeby evidence řídicích dokumentací a k zajištění předávání informací k přípravě a realizaci SR a k plnění a realizaci plateb v pověřených bankovních ústavech.

Podkladem k předložení žádosti o dotaci je provedená pasportizace objektů společně s investičním programem jako rámcem dalšího rozvoje infrastruktury konkrétní VVŠ projednaným s MŠMT a definovaným finančním limitem. Tento rámec zohledňuje současný stav infrastruktury, objem poskytnutých finančních prostředků SR v předchozím programovacím období a stav předkládaných žádostí ve výběrovém řízení OP VaVpI, 4. prioritní osy Infrastruktura pro výuku na vysokých školách spojenou s výzkumem.

Pro posuzování předložených žádostí budou sloužit zejména tato kritéria:

- soulad s cíli programu a subtítulu, tj. se strategií investičního rozvoje VVŠ
- nezbytnost realizace
- přínos, který realizací vznikne
- maximální rozpočtová hospodárnost
- efektivnost vynaložených prostředků ze SR
- dodržování standardů stanovených v Technických podkladech pro zpracování stavebních programů pro výstavbu objektů vysokých škol a jejich účelových zařízení, MŠMT č.j. 14 861/99-33
- využití vlastních zdrojů žadatele
- zhodnocení stavební připravenosti, tj. stupeň zpracování projektové dokumentace
- průkaznost a kvalita předložených podkladů
- prokázání vlastnictví majetku VVŠ. Do pronajatých objektů nelze vkládat prostředky SR s výjimkou individuálně posuzovaných dlouhodobých pronájmů.

Podmínkou zařazení příslušných IZ a jejich registrace v EDS je schválení jmenovitého seznamu akcí/projektů zařazených pro financování v konkrétním roce – rozpisu rozpočtu daného roku v poradě vedení MŠMT. Na poskytnutí dotace není právní nárok.

MŠMT posuzuje návrh IZ obsahující věcné, časové a finanční určení akce, její technicko-ekonomické zdůvodnění a vyjádření efektivnosti vložených prostředků spolu se specifikací požadavku na zabezpečení provozu nebo obnovované kapacity (§ 12 odst. 5 zákona č. 218/2000 Sb.), který předkládá účastník programu správci programu se žádostí o jeho evidenci v informačním systému nebo pro případnou registraci akce. Správce programu může vrátit IZ k doplnění, případně oznámit, že se SR nebude na financování akce podílet. Registraci akce nebo změnu závazně určených parametrů akce o celkovém objemu finančních

prostředků SR nad 100 mil. Kč (individuálně posuzované výdaje) lze provést jen se souhlasem MF.

Investiční záměr akce obsahuje zpravidla:

- a) majetkoprávní vztahy doložené snímkem pozemkové mapy s barevným vyznačením příslušné nemovitosti a výpisem z katastru nemovitostí, přičemž správce je ověřuje v náhledu katastru, v případě nákupu nemovitosti nejméně dva nezávislé znalecké posudky o ocenění nemovitosti; doklady nesmí být starší 3 měsíců
- b) zdůvodnění nezbytnosti akce, urbanistické a architektonické řešení, stavebně technický popis (pro nákup strojů a zařízení s uvedenými technickými parametry a specifikací) pořizované nemovitosti včetně charakteristiky pozemku a předpokládané využití, stupeň stavebně technické připravenosti projektu,
- c) jasný a přehledný popis požadavků na celkové řešení všech částí, pro část stavební se zdůvodněním požadavků na stavebně technické řešení stavby, souhrnné požadavky na nové plochy a prostory, apod., vycházející ze zdokumentovaných potřeb (z pasportu stávajících objektů, stavebního programu, z předpokládané dislokace, apod.); u akcí, u kterých není stavební část, se dokládá, popisuje a zdůvodňuje pouze část technologická,
- d) projekt na CD disku nebo minimálně studie u staveb, položkový rozpočet nákladů v rozsahu výkazu výměr, případně propočtení nákladů u studií,
- e) u staveb charakteru rekonstrukcí, modernizací a oprav obsahuje také popis současného stavu, včetně rozhodujících technicko-ekonomických údajů o provozu (užívání) obnovované kapacity, v případech rekonstrukce či stavby i fotodokumentace, jejíž rozsah určí poskytovatel a která zachycuje stav před zahájením veškerých stavebních prací či úprav,
- f) hodnocení navrhovaného řešení z hlediska předpisů hygienických, jakostních, bezpečnostních nebo ochrany zdraví při práci příp. jiných,
- g) rozpočet akce – rekapitulace rozpočtu dle charakteru činností: přípravné práce – projektová dokumentace (dále jen „PD“), organizace výběrového řízení, zajištění technického dozoru investora, náklady stavební části akce. Do celkových nákladů akce musí být rovněž započítány veškeré související náklady tak, aby po realizaci byla akce plně funkční a mohla tak začít plnit svůj účel. Celkové výdaje musí obsahovat i předpoklad nákladů na pořízení funkční vybavenosti – např. vestavné skříně, vybavení přístroji, nábytkem atd. V případě, že akce má nároky na související výdaje (tj. na funkční vybavenost), musí být jejich pořízení součástí tohoto záměru vč. výčtu a kalkulace souvisejících výdajů (úhradu nákladů souvisejících s použitím dočasných náhradních prostor za rekonstruované zabezpečuje účastník programu v rámci vlastních finančních zdrojů a nejsou hrazeny z programového financování).
- h) zdroje financování akce – požadovaná výše dotace a stanovení podílu vlastních zdrojů v jednotlivých letech v členění na investiční a neinvestiční část. IZ musí poskytovat údaje o celé požadované částce prostředků (nikoliv pouze na její část či etapu),
- i) přehled výběrových řízení,
- j) časový harmonogram akce v členění dle jednotlivých fází projektu: přípravná - vypracování PD, předpokládané termíny výběrových řízení, realizační fáze projektu – termín zahájení a ukončení realizace akce. Termínem ukončení realizace akce se rozumí doba, kdy bude sepsán protokol o předání a převzetí stavby, a to bez vad a nedodělků bránících v užívání nebo bude vydán akt orgánu, který realizaci buď povoloval, případně s ní souhlasil,
- k) podrobné hodnocení efektivnosti vynaložených prostředků – stručné zhodnocení požadavků na zabezpečení budoucího provozu (užívání) stavby zejména surovinami,

energiemi, vodou a pracovníky, popř. předpokládanou výši finančních potřeb jak na provoz, tak na reprodukci pořízeného majetku a zdroje jejich úhrady, které bude účastník sám na své náklady zabezpečovat

- l) v případě navyšování kapacit jejich zdůvodnění vč. dislokačního uspořádání VVŠ, jejich součástí a pracovišť
- m) zhodnocení přínosu realizace akce k řešení problému zaměstnanosti se hodnotí pouze tehdy, je-li jedním z cílů vznik nových pracovních míst,
- n) v případě individuálně posuzované stavby studii proveditelnosti, vč. popisu věcné a stavební části projektu, výstupů, výsledků a dopadů projektu, řízení, financování, odůvodnění udržitelnosti. Součástí je i vyhodnocení jiných možných variant proveditelnosti, řízení projektu – personální a organizační zajištění projektu, organizační schéma řízení projektu vč. externích dodavatelů
- o) další doklady stanovené správcem programu (doklady dle stavebního zákona)
- p) v případě pořízení nemovitosti (nákupem nebo výstavbou) a v případě rekonstrukce objektu ve vlastnictví VVŠ, nesmí být nemovitost ve lhůtě 10 let prodána.
- q) vyplněné a potvrzené formuláře EDS v tištěné podobě
- r) čestné prohlášení o úplnosti investice z hlediska konečného uživatele

7. Kritéria pro zadání akce

Podmínky a pokyny pro další přípravu a zadání akce jsou nedílnou součástí vydaného formuláře Registrace akce.

- Účastník programu (příjemce dotace) zabezpečuje další přípravu a zadání akce v souladu se schváleným IZ a Registrací akce.
- Výběr zhotovitelů a dodavatelů stavebních prací, služeb a dodávek v rámci přípravy a realizace akce musí být prováděn v souladu se zákonem č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů.
- Účastník programu je povinen smluvně vázat všechny účastníky přípravy, zadání a realizace akce k dodržení závazných údajů v Registraci akce.
- Pro vyhlášení zadávacího řízení na zhotovitele stavby, která bude realizovaná na základě stavebního povolení, je nezbytné vydané platné stavební povolení s nabytím právní moci.
- Dokumentace pro zadání stavby bude zpracována v podrobnostech prováděcí dokumentace a bude předložena ke schválení na MŠMT.
- Návrh smlouvy o dílo na zhotovitele akce, hrazené z prostředků SR, včetně dodatků, bude předložen před podpisem ke schválení MŠMT. Bez něho nelze smlouvu (popř. její dodatek) uzavřít. V případě podpisu smlouvy bez předchozího souhlasu MŠMT nebudou závazky vyplývající ze smlouvy ze SR hrazeny.
- V každé smlouvě musí být vždy uveden název stavby shodně s názvem, uvedeným v Registraci akce.
- Termínem stavebního dokončení akce je datum kolaudačního souhlasu, popř. datum sepsání protokolu o předání a převzetí stavby, a to bez vad a nedodělků bránících v užívání. Termínem ukončení realizace akce stanoveným v Registračním listě a následně v Rozhodnutí o poskytnutí dotace je datum konečné fakturace akce. V případě, že součástí akce je další plnění po její kolaudaci (např. vybavení interiérů), zahrnuje stanovený termín stavebního dokončení akce i toto plnění, prokázané převímacím protokolem, příp. datem uskutečněného zdanitelného plnění uvedeným na faktuře.

- Smluvní závazek hrazený ze SR lze uzavřít až po vydání Rozhodnutí o poskytnutí dotace.
- Správce programu
 - kontroluje podmínky a kritéria (např. zda při výběrových řízeních nejsou aplikována neopodstatněná a diskriminační kritéria) v zadávacích dokumentacích veřejných zakázek akcí před jejich zveřejněním a v případě nesouhlasu požaduje jejich úpravu
 - může žádat o zastoupení v hodnotící komisi
 - doporučuje, aby v rámci váhy kritérií pro hodnocení veřejných zakázek byla stanovena výše nabídkové ceny minimálně ve výši 60%, ostatní výběrová kritéria budou stanovena v souladu se zákonem č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů
 - nedoporučuje akceptování nepřiměřených nabídek ve formě „sankcí“ a záruk“, které by mohly neúměrně ovlivnit váhu kritéria cena
 - nedoporučuje použití subjektivních kritérií
- Součástí podkladů k žádosti o vydání Rozhodnutí o poskytnutí dotace bude zpráva o posouzení a hodnocení nabídek, rozhodnutí zadavatele o výběru nejvhodnější nabídky a návrh smlouvy o dílo s vítězem veřejné soutěže podepsaný zhotovitelem a formuláře EDS.

8. Pravidla pro poskytování prostředků státního rozpočtu na úhradu faktur za provedené práce z prostředků SR, možnosti úhrad DPH (dle §14 odstavce 11 zákona č. 218/2000 Sb., rozpočtová pravidla) a systém kontroly jejich čerpání

Podmínky čerpání prostředků státního rozpočtu jsou nedílnou součástí vydaného formuláře Rozhodnutí o poskytnutí dotace.

- Faktury mohou být zhotovitelům a dodavatelům propláceny měsíčně proti předložení dokladu o provedení prací nebo dodávek. K faktuře budou doloženy zjišťovací protokoly.
- Minimální požadovaná splatnost faktur činí 30 kalendářních dnů ode dne doručení platebního dokladu. S ohledem na možnosti uvolnění finančních prostředků ze SR může být splatnost faktur prodloužena o dalších 90 dnů; opožděné uvolnění finančních prostředků ze SR se nepovažuje za prodloužení splatnosti faktur a nebude předmětem sankcí. MŠMT si vyhrazuje právo upravit harmonogram výstavby a platební kalendář dle možností SR a redukovat rozsah realizace akce. Nastavení doby splatnosti faktur bude stanoveno v zadávacím řízení projektu, v obchodních podmínkách nebo v příslušném návrhu smlouvy o dílo a neměly by z tohoto titulu vyplývat dodatečné vícenáklady.
- V jedné faktuře nesmí být fakturovány současně práce a činnosti hrazené z investičních prostředků i z neinvestičních prostředků.
- Není povoleno poskytování záloh.
- Prostředky SR budou uvolněny maximálně do výše ročního objemu stanoveného v Rozhodnutí a do výše finančních závazků z uzavřených smluv.
- Daň z přidané hodnoty (dále jen „DPH“) nesmí být hrazena ze státního rozpočtu v případě, že účastník programu je plátcem DPH a může uplatnit jeho odpočet na vstupu podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších

předpisů (dále jen „zákon o DPH“). Pokud se účastník programu stane plátcem DPH během realizace akce nebo uplatní odpočet této daně dodatečně, např. po závěrečném vyhodnocení akce nebo po vypořádání ročního krátkého koeficientu dle § 76 zákona o DPH, vrátí do SR dotaci ve výši odpočtu. Správce programu souhlasí, aby účastník programu hradil ze státní dotace následujícího rozpočtového roku neuhrazené faktury s datem zdanitelného plnění v roce předešlém za podmínky dodržení použití prostředků na daný účel a v rámci objemů stanovených v platném Rozhodnutí.

- u víceletých akcí je účastník programu povinen, v souladu s vyhláškou č. 52/2008 Sb., kterou se stanoví zásady a termíny pro finanční vypořádání vztahů se státním rozpočtem, státními finančními aktivy nebo Národním fondem, na základě výzvy MŠMT předložit podklady k ročnímu zúčtování poskytnutých prostředků SR
- Po ukončení realizace akce účastník programu předloží ve stanoveném termínu na MŠMT dokumentaci závěrečného vyhodnocení akce.
- Účastník programu umožní MŠMT průběžnou i následnou kontrolu čerpání prostředků SR a dokladů o dodržení podmínek jejich užití.

9. Vymezení kontrolní činnosti správce programu

Provádění kontrolní činnosti, tj. především kontrolní metody, kontrolní postupy a vzájemné vztahy kontrolních orgánů a kontrolovaných organizačních složek státu je upraveno právními a vnitřními předpisy o finanční kontrole a jejím výkonu.

V rámci programového financování je MŠMT povinno se řídit zejména následujícím právními předpisy:

- zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů
- vyhláškou č. 560/2006 Sb., o účasti státního rozpočtu na financování programů reprodukce majetku, ve znění ve znění pozdějších předpisů
- pokynem MF č. R 1-10 k upřesnění postupu MF, správců programů a účastníků programu při přípravě, realizaci, financování a vyhodnocování programu nebo akce a k provozování informačního systému programového financování
- zákonem č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, ve znění pozdějších předpisů
- vyhláškou č. 416/2004 Sb., kterou se provádí zákon o finanční kontrole, ve znění pozdějších předpisů
- zákonem č. 137/2006 Sb. o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů
- vyhláškou č. 52/2008 Sb., kterou se stanoví zásady a termíny pro finanční vypořádání vztahů se státním rozpočtem, státními finančními aktivy nebo Národním fondem
- vnitřními předpisy MŠMT.

Finanční kontrola má dvě složky:

- veřejnosprávní kontrolu (např. věcně příslušné ústřední správní úřady, Ministerstvo financí prostřednictvím svých finančních úřadů, další druhy kontroly prováděné Nejvyšším kontrolním úřadem, Úřadem pro organizování hospodářské soutěže, soudy či Parlamentem ČR). Zaměstnanci MŠMT jsou při kontrolách prováděných externími subjekty povinni poskytovat součinnost
- vnitřní kontrolní systém - skládá se z řídicí kontroly a z interního auditu.

Vnitřní kontrolní systém

Systém řídicí kontroly na MŠMT

Tento systém finanční kontroly z časového hlediska zahrnuje:

- *předběžnou kontrolu*, tj. při přípravě operací před jejich schválením - zajišťují vedoucí zaměstnanci pověřeni k nakládání s veřejnými prostředky orgánu veřejné správy (příkazci operací, správce rozpočtu, hlavní účetní).

- *průběžnou kontrolu*, tj. při průběžném sledování uskutečňovaných operací až do jejich konečného vypořádání a vyúčtování,

- *následnou kontrolu*, tj. následném prověření vybraných operací v rámci hodnocení dosažených výsledků a správnosti hospodaření.

Systém interního auditu MŠMT

Jedná se o organizačně oddělené a funkčně nezávislé přezkoumávání a vyhodnocování přiměřenosti a účinnosti řídicí kontroly, včetně prověřování správnosti vybraných operací, které zajišťuje funkčně nezávislý útvar MŠMT, organizačně oddělený od řídicích struktur. Na provádění auditu na MŠMT se vztahuje **Statut interního auditu MŠMT** vydaný pod č.j. 6 093/2009-M1 z 1. dubna. 2009.

Vnitřní předpisy MŠMT

Organizační řád MŠMT č.j. 20 841/2004 -14 ze dne 15. června 2004, ve znění pozdějších změn, který upravuje organizační strukturu, pracovní náplň a působnost útvarů ministerstva, jejich vzájemné vztahy, pravomoci a odpovědnost vedoucích zaměstnanců a je závazný pro všechny zaměstnance.

Správcem programu podle § 2 písm. a) vyhlášky č. 560/2006 Sb., který odpovídá za hospodaření s prostředky SR na financování programů reprodukce majetku, je odbor investic.

Útvary, které na základě organizačního řádu MŠMT jsou účastny na řídicí kontrole:

Útvary řízené přímo ministrem

- *Odbor interního auditu*
- *Úsek metodiky zadávání veřejných zakázek*

Skupina I - náměstka pro oblast finanční, právní a správy úřadu

- *Odbor správce rozpočtu a metodiky řídicí kontroly*
- *Odbor investic - Oddělení zajištění reprodukce majetku veřejných vysokých škol*

Sekce I/2 – sekce financování kapitoly školství

- *Odbor souhrnného rozpočtu a mzdové politiky kapitoly MŠMT*
- *Odbor hlavního účetního a metodiky účetnictví*

Sekce I/3 - Sekce legislativy, práva a kontroly

Odbor kontroly

Skupina III – Skupina náměstka pro výzkum a vysoké školství
- Samostatné oddělení financování výzkumu a vysokých škol

Směrnice upravující předběžnou řídicí finanční kontrolu na MŠMT
(č.j. 27 100/2010-17) platnou od 1. ledna 2011 v návaznosti na zákon o finanční kontrole, (dále jen „Směrnice“) která upravuje postupy při předběžné řídicí kontrole všech plánovaných a připravovaných finančních a majetkových operacích na MŠMT .

Předběžná řídicí finanční kontrola prověřuje zejména:

- dodržování obecně platných předpisů, vnitřních předpisů MŠMT, opatření projednaných poradou vedení MŠMT
- zajištění ochrany veřejných prostředků proti rizikům, nesrovnalostem nebo jiným nedostatkům způsobených porušením právních předpisů, nehospodárným, neúčelným a neefektivním nakládáním s veřejnými prostředky nebo trestnou činností
- hospodárný, efektivní a účelný výkon státní správy

Směrnice upravuje podrobné postupy před přijetím závazku MŠMT a po vzniku závazku, tj. před uvolněním finančních prostředků SR. Na schvalování akcí zařazených do programového financování se používají navíc samostatná ustanovení Směrnice.

Metodický pokyn 1. náměstkyně ministra školství, mládeže a tělovýchovy pro provádění průběžné a následné řídicí kontroly č.j. 137/2008- M1 z 30. dubna 2008, který stanovuje postupy a procesy při provádění průběžné a následné řídicí kontroly akcí zařazených do programového financování:

- operační postupy, které zajišťují úplný a přesný průběh operací až do jejich konečného vypořádání a vyúčtování a které zahrnují i kontrolní techniky při prověřování jejich dokumentace a sestavování účetních, jiných finančních a statistických výkazů, hlášení a zpráv
- hodnotící postupy, které zajišťují posouzení údajů o provedených operacích ukládaných v zavedených informačních systémech a obsažených v účetních, jiných finančních a statistických výkazech, hlášeních a zprávách
- revizní postupy, které zajišťují prověření správnosti vybraných operací, jakož i revizní postupy k funkčně a organizačně nezávislému vyhodnocování přiměřenosti a účinnosti finančních kontrol zavedených v rámci systému řízení v souladu s § 18 a §26 vyhlášky 416/2004Sb.